

Opsporing, behandling og opfølgning *sat i velsmurt system*

Effektiv opsporing af knogleskørhed kræver en systematisk indsats. Det samme gælder opfølgning på behandlingen, når diagnosen er stillet. I alle faser kan konsultationssygeplejerskerne spille en afgørende rolle.

Af Lone Drejet

I Lægehuset i Roslev nord for Skive har man med succes målrettet indsatsen for at øge opsporingen og optimere samt følge op på behandlingen blandt de af lægehusets 8.000 patienter, der har knogleskørhed.

”Der er signalværdi i at mødes ansigt til ansigt

”Det er de færreste, der selv mistænker, at de har skøre knogler. Derfor er vi nødt til at være proaktive i forhold til opsporing,” fortæller konsultationssygeplejerske Marianne Rosendal Brunsgaard, der har knogleskørhed som specialeområde og tager sig af alle lægehusets osteoporosepatienter. Hun står både for udredning og henvisning til DXA-skanninger, modtager svar på DXA-skannin-

gerne, og går sammen med patienterne resultaterne igennem.

”Har patienten knogleskørhed, fortæller jeg om sygdommen, om behandlingsmulighederne, om knoglevenlig livsstil, udskriver recept på medicin og tager blodprøver, der kan udelukke eventuel anden årsag til, at patienten har fået knogleskørhed. Ved samme lejlighed af-

taler vi en ny tid efter en måned, hvor jeg følger op på, hvordan patienten har det med behandlingen,” fortæller Marianne Rosendal Brunsgaard, der kun udskriver medicin til et års forbrug ad gangen, fordi hun vil sikre sig, at patienten møder op til kontrol hvert år.

”På det her område er det ikke nok bare at stille en diagnose og udskrive recept. Det er vigtigt

at holde godt fast i patienten,” fortsætter Marianne Rosendal Brunsgaard.

”Der er signalværdi i at mødes ansigt til ansigt. Det understreger, at man skal tage sin knogleskørhed alvorligt. Jeg plejer at fortælle mine patienter, at knogleskørhed snarere end en sygdom er en tilstand, som gør, at man kan få problemer senere. Når man behandler den tilstand, er det lidt ligesom at spare op til sin pension. Gevinsten her er, at man minimerer sin risiko for fremtidige knoglebrud.”

Redskaber med effekt

Lægehuset Tronholmen i Randers, der har tilknyttet 10.000 patienter, har også igennem de seneste par år effektiviseret indsatsen i forhold til knogleskørhed. Her var det en konsulent udefra, der satte skub i den gode udvikling.

”Det var en stor fordel for os at få hjælp udefra, fordi det fik fremskyndet prioriteringen af dette vigtige område,” fortæller konsultationssygeplejerske Charlotte Gradman.

”Efter en samtale med lægehusets læger og sygeplejersker udarbejdede konsulenten blandt andet et flow chart for, hvordan vi opsporer – og følger op på – osteoporosepatienterne. Det gør det nemt og overskueligt for os og fungerer supergodt. Vi har også fået indarbejdet en fast frase i patientjournalerne, som gør det let at følge op på de patienter, der har fået stillet diagnosen. De redskaber har gjort en kæmpe forskel og medført, at vi har opsporet en masse patienter med knogleskørhed, som vi måske ellers ikke ville have fået fat i,” fortæller Charlotte Gradman.

Også i Lægehuset Tronholmen spiller konsultationssygeplejerskerne en nøglerolle i forhold til arbejdet med knogleskørhed.

”Hele processen er sat i et meget velsmurt system

”Lægerne tager sig af det akutte og af selve diagnosticeringen, men hele den forebyggende og opfølgende indsats er lagt over til lægehusets fem konsultationssygeplejersker. Vi tager samtalerne med patienterne, styrer, hvornår de skal komme igen til kontrol, hvornår der skal tages blodprøver og hvornår der skal henvises til nye DXA-skanninger,” fortæller Charlotte Gradman.

Konsultationssygeplejerskerne er også opmærksomme på de patientgrupper, der kan være i risiko for at have eller udvikle knogleskørhed.

”Alle i risikogrupperne inviteres til en samtale med en af konsultationssygeplejerskerne, så vi kan få en snak om knoglevenlig livsstil og få henvist dem til en DXA-skanning, så vi har noget at sammenligne med, når vi følger op igen på et senere tidspunkt.”

”Hele processen er sat i et meget velsmurt system, og patienterne er glade for det. Og for vores vedkommende betyder det, at vi virkelig føler, at vi kommer hele vejen rundt og gør et godt stykke arbejde. Det er fantastisk motiverende,” slutter hun.

Konsultationssygeplejerske Marianne Rosendal Brunsgaard tager sig af alle Lægehuset Roslevs osteoporosepatienter. Privatfoto.

”Den prioriterede indsats har medført, at vi har opsporet en masse patienter med knogleskørhed, som vi måske ellers ikke ville have fået fat i,” fortæller Charlotte Gradman. Privatfoto.